

електронних документів також відносять відеозапис, звукозапис, інформаційне повідомлення тощо [3, с. 9].

Таким чином, аналізуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що доказування у господарському процесі є досить складним видом діяльності, спрямованим на встановлення за допомогою судових доказів достовірності фактів, від яких залежить вирішення справи по суті, тобто фактів, що складають предмет доказування.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 08.10.2020).

2. Квіта О.Т. Доказ в господарському процесі: поняття та предмет. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 33. С. 169–172.

3. Демчишин І.І. Електронні докази в господарському судочинстві України. Одеса, 2018. 39 с.

УДК 347.921.2(043.2)

Шлейко В.Ю., студентка,
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

Гопкало І.І., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

РОЛЬ СВІДКА У ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Із 15.12.2017 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України (далі ГПК України), Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 р. № 2147-VIII, яким було внесено суттєві зміни щодо засобів доказування, зокрема і в господарському судочинстві, запровадивши інститут свідків, на що ми і хочемо звернути увагу в нашій роботі.

Відповідно до ч. 1 ст. 66 ГПК України, свідком може бути будь-яка дієздатна фізична особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи [1].

Незважаючи на те, що правовий статус такої особи чітко визначений у цивільному та кримінальному процесі, його роль у

господарському має певні особливості, зокрема: визначено коло осіб, які не можуть бути свідками при розгляді господарських справ.

Стаття 67 ГПК України надає перелік таких:

– недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання;

– особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням професійної правничої допомоги або послуг посередництва (медіації) під час проведення позасудового врегулювання спору, - про такі відомості;

– священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих;

– судді та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, що стала відома судді під час врегулювання спору за його участю;

– інші особи, які не можуть бути допитані як свідки згідно із законом чи міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, без їхньої згоди;

– особи, які мають дипломатичний імунітет, не можуть бути допитані як свідки без їхньої згоди, а представники дипломатичних представництв – без згоди дипломатичного представника [1].

Варто відзначити статтю 129 Конституції України, яка визначає пріоритетну засаду судочинства – змагальність сторін та свободу в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості [2].

Показання свідка згідно з ч. 1 ст. 87 ГПК України – це повідомлення про відомі йому обставини, які мають значення для справи. Не є доказом показання свідка, який не може назвати джерела своєї обізнаності щодо певної обставини, або які ґрунтуються на повідомленнях інших осіб. На підставі показань свідків не можуть встановлюватися обставини (факти), які відповідно до законодавства або звичаїв ділового обороту відображаються (обліковуються) у відповідних документах.

Також показання свідка відповідно до ч. 1 ст. 88 ГПК України викладаються ним письмово у заяві свідка. У заяві свідка зазначаються ім'я, та особисті дані, обставини, про які відомо свідку, джерела обізнаності свідка щодо цих обставин, а також підтвердження свідка про обізнаність із змістом закону щодо кримінальної відповідальності за надання неправдивих показань та про готовність з'явитися до суду за його викликом для підтвердження своїх свідчень. Підпис свідка на заяві посвідчується

нотаріусом. Не вимагається нотаріальне посвідчення підпису сторін, третіх осіб, їх представників, які дали згоду на допит їх як свідків [1].

Цікавою новелою у господарському процесі є регламентація можливості письмового опитування учасників справи як свідків. Так, згідно ст. 90 ГПК України учасник справи має право поставити в першій заяві по суті справи або у додатку до неї не більше десяти запитань іншому учаснику справи про обставини, що мають значення для справи. Учасник справи, якому поставлено питання іншим учасником справи, зобов'язаний надати вичерпну відповідь окремо на кожне питання по суті. На запитання до учасника справи, який є юридичною особою, відповіді надає її керівник або інша посадова особа за його дорученням. Якщо поставлене запитання пов'язане з наданням доказів, що підтверджують відповідні обставини, учасник справи разом із заявою свідка надає такі докази [3].

Порядок допиту свідків регламентується ст. 211 ГПК України, відповідно до якої допит свідка здійснюється тільки за ухвалою суду у випадках, встановлених ГПК України, кожний свідок допитується окремо. Свідки, які ще не дали показань, не можуть перебувати в залі судового засідання під час розгляду справи. Перед допитом свідка головуєчий встановлює його особу, а також попереджає його про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве показання і відмову від давання показань [1].

Таким чином, впровадження інституту свідків в господарському процесі є досить позитивним, оскільки для сторін розширюються можливості для доведення перед господарським судом тих обставин, на які вони посилаються на підтвердження своїх вимог та/або заперечень, проте, свідки також можуть бути залучені і для того, щоб ввести суд в оману, тож не варто забувати і про кримінальну відповідальність свідків.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс від 06 лист. 1991 р. URL: [https:// zakon. rada. gov. ua/ laws/ show/ 1798-12/ ed20200816 #Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20200816#Text) (дата звернення: 10.10.2020).

2. Конституція України від 28 черв. 1996 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/254 /96-80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254/96-80#Text) (дата звернення: 10.10.2020).

3. Бахуринський В.С. Правовий статус свідків у господарському процесі. URL: https://protocol.ua/ua/pravoviy_status_svidkiv_u_gospodarskomu_protsesi/ (дата звернення: 10.10.2020).